

Förvaltningsutskottet

Verksamhetsberättelse 2023 dataombudsmannens byrå

INLEDNING

Remiss

Verksamhetsberättelse 2023 dataombudsmannens byrå (B 13/2024 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- dataombudsman Anu Talus, dataombudsmannens byrå.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Upprättandet av en verksamhetsberättelse grundar sig på artikel 59 i Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning¹. Bestämmelser om detta finns också i 14 § i dataskyddslagen (1050/2018). Förvaltningsutskottet konstaterar i verksamhetsberättelsen för 2023 att arbetsbelastningen vid dataombudsmannens byrå har ökat betydligt. Under året inleddes över 2 000 fler fall än under året innan, totalt 13 179 fall. Antalet avgjorda ärenden var även rekordstort, totalt 13 059 ärenden. Den största ärendegruppen var liksom under tidigare år anmälningar om personuppgiftsincidenter. Sammanlagt anmäldes 6 894 personuppgiftsincidenter, vilket är omkring 1 400 fler än året innan. Inga ändringar skedde i antalet anställda under året. Det totala antalet årsverken var 51.

Förvaltningsutskottet konstaterar att lagstiftningen om behandling av personuppgifter har byggts ut betydligt under de senaste åren, vilket också märks i dataombudsmannens byrås arbete. Uppgifterna och ansvaren väntas också öka i och med EU:s nya digitaliserings- och datalagstiftning.

Utskottet har tidigare i sina betänkanden om dataombudsmannens byrås verksamhetsberättelser ansett det vara viktigt att säkerställa att dataombudsmannens byrå har tillräckliga resurser (FvUB 1/2022 rd, FvUB 2/2023 rd). Utskottet konstaterar att om antalet anställda är oförändrat men antalet ärenden ökar, finns det en risk för att de lagstadgade uppgifterna inte till alla delar kan utföras. Samtidigt kan det också bli svårare för personalen att orka med arbetet. I takt med att arbets-

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Betänkande FvUB 21/2024 rd

mängden ökar blir det också svårare att hitta tid för innovation och utveckling av arbetet. Utskottet anser att man i ett läge där resurserna inte kan ökas oändligt bör sträva efter att effektivisera verksamheten genom andra möjliga metoder. Förvaltningsutskottet lyfter i detta sammanhang fram regeringsprogrammets skrivning om att digitalisering och utnyttjande av teknik är ett av de viktigaste sätten att förbättra de offentliga tjänsternas kvalitet, effektivitet och tillgänglighet. Utskottet uppmuntrar till utnyttjande av teknik exempelvis genom att utreda möjligheterna till automatiskt beslutsfattande i ärenden som inte är av vikt för samhället eller individen, effektivisering av gallringen av ärenden eller andra motsvarande förfaranden.

I artikel 24 i dataskyddslagen föreskrivs en administrativ påföljdsavgift som påförs av Europeiska datatillsynsmannens byrå för överträdelse av bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen. År 2023 fattade påföljdsskollegiet beslut om administrativa påföljdsavgifter för tre företag. Enligt den gällande lagen får aktörer inom den offentliga sektorn inte påföras administrativa påföljdsavgifter. För närvarande realiseras dessa aktörers ansvar genom enskilda personers tjänsteansvar och ansvaret riktas därför inte direkt till organisationen. I samband med totalreformen ska det enligt regeringsprogrammet föreskrivas om administrativa sanktionsavgifter för kränkning av informations säkerheten så att de gäller den offentliga och den privata sektorn på lika grunder.

Förvaltningsutskottet påpekar också att kommissionen har lämnat ett meddelande om sin andra rapport om utvärderingen och översynen av den allmänna dataskyddsförordningen (COM(2024) 357 final). Kommissionen anser att dataskyddsmyndigheternas viktigaste uppgifter är att ge olika aktörer stöd och vägledning i fråga om efterlevnaden av dataskyddsförordningen och den nationella dataskyddslagstiftningen. Utskottet har redan tidigare i sitt betänkande om dataombudsmannens byrås verksamhetsberättelse för 2022 (FvUB 2/2023 rd — B 14/2023 rd) betonat att det fortfarande i många varierande tillämpningssituationer finns ett behov av den sakkunniga handledning och föregripande rådgivning samt den utbildning och det stöd som dataombudsmannens byrå erbjuder.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 13/2024 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Betänkande FvUB 21/2024 rd

Helsingfors 8.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
medlem Juha Hänninen saml
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Anna Kontula vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Paula Werning sd
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Ben Zyskowitz saml.

Sekreterare var

plenarråd Sanna Helopuro.